

Genom **kunskap** och **stöd** gör vi
nytta för **Sveriges unga** och för
det **svenska civilsamhället**

Särskolans Rikskonferens, Växjö, 220516

Rebecka Hinn, uppdragsledare Skolval 2022 till riksdagen

SKOLVAL

RIKSDAGEN 2022

En av Sveriges största
demokratiseringsåtgärder för unga

Sveriges ungdomspolitiska mål

Alla unga **ska**

- ha goda levnadsvillkor,
- makt att forma sina liv och
- inflytande över samhällsutvecklingen

Unga med intellektuella funktionsnedsättningar

- har påtagligt sämre möjligheter att engagera sig i samhället
- vittnar om upplevelser av maktlöshet och att inte själva kunna påverka viktiga delar i vardagen
- lägre valdeltagande

*”Skolvalet ser till att alla unga,
oavsett bakgrund och intresse, får ta
del av svensk demokrati.*

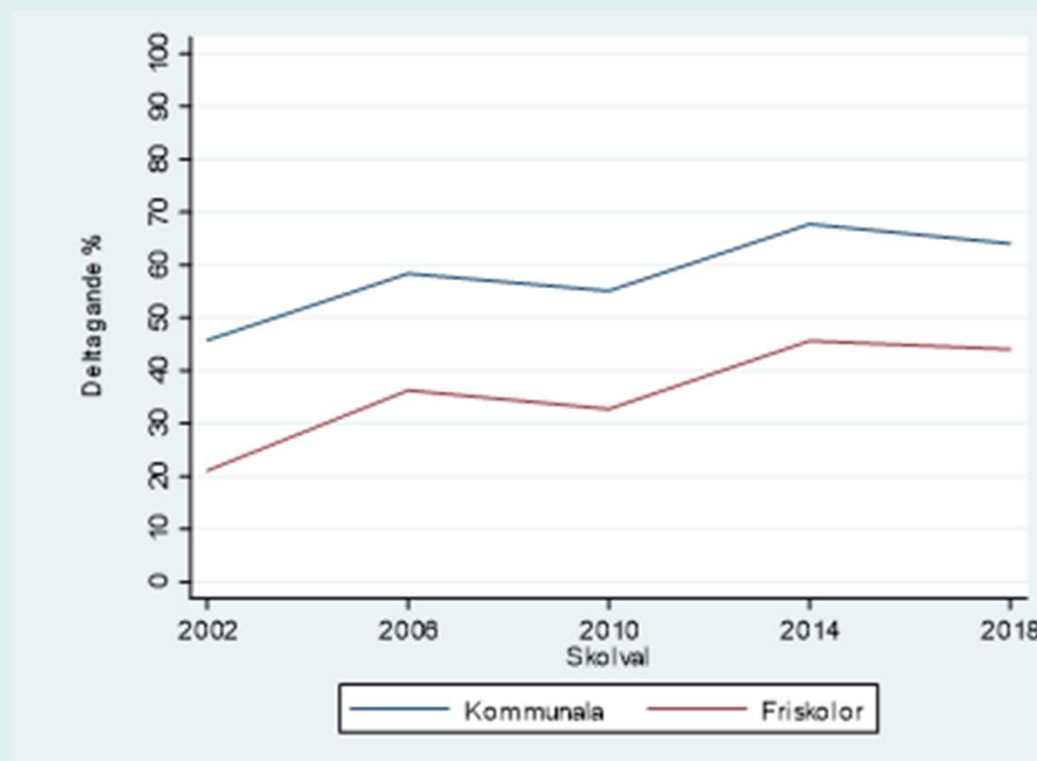
*Det är viktigt för skolans
demokratiuppdrag och ett jämlikt
demokratiskt deltagande.”*

/Jeanette Gustafsdotter, kulturminister

Skolval 2018 till riksdagen

- 1718 skolor
- 591 000 elever nåddes
- 391 045 elever röstade (80 %)
- Få särskolor, yrkesprogram och friskolor
- Ökat deltagande sedan 2002
- god vana!

Skolval 2018 till riksdagen – fokus särskolor

- Sk renodlade särskolor deltog i betydligt mindre utsträckning
- Endast 5 % av fristående särskolor deltog, jämfört med 46 % av de kommunala.
- Särskolors deltagande i skolval har vuxit sedan 2002.

	Riksdagsvalet	
	Antal skolor	Deltagande %
Skolor utan särskola	2791	62
Skolor med särskoleklasser	333	57
Särgrundskolor	238	35
Särgymnasier	153	35
Både grundskolesär och gymnasiesär	10	20

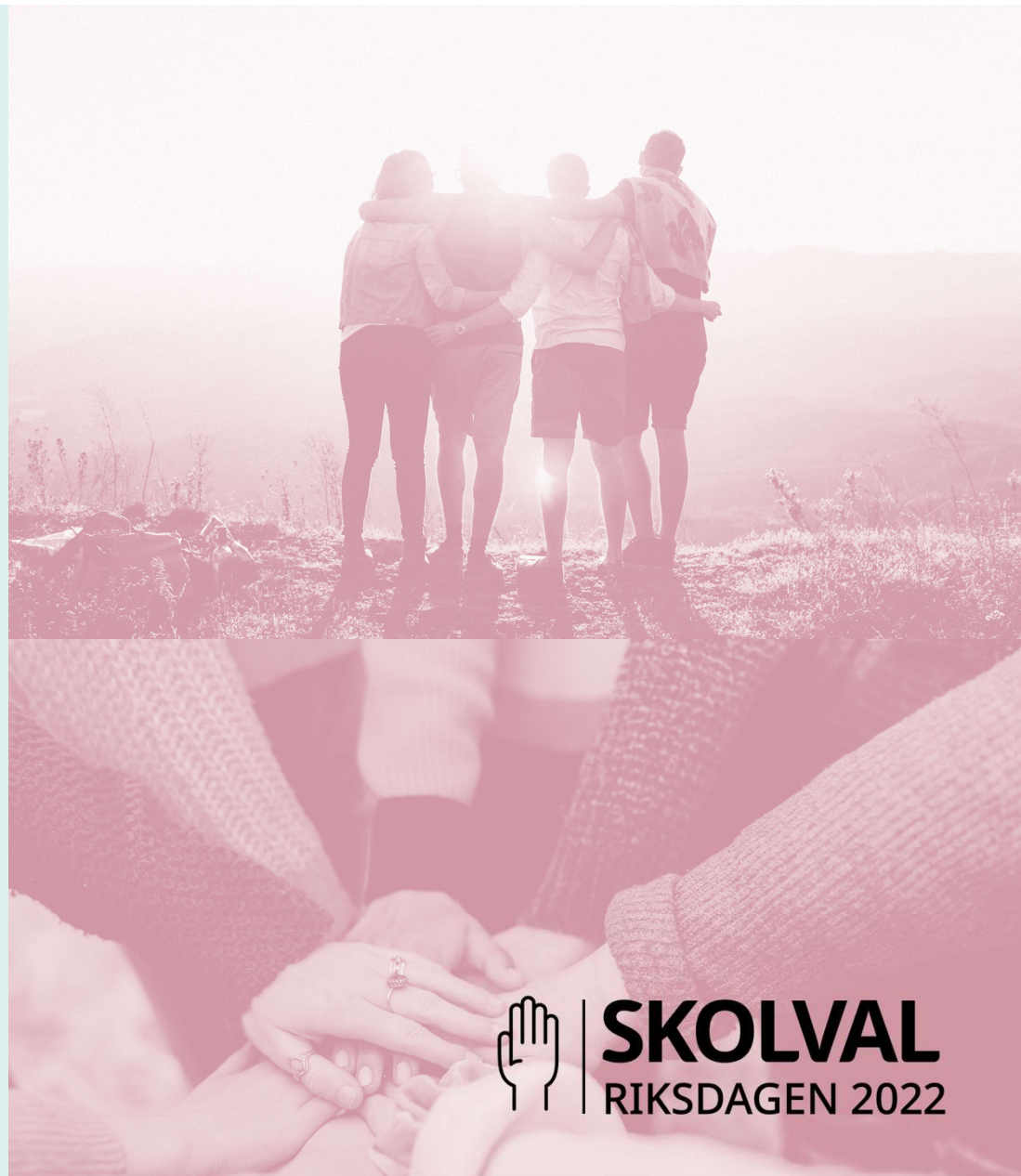
Fokus Skolval 2022

Vi ska **nå så många elever som möjligt**, men särskilt fokus på:

- särskolor
- skolor i socioekonomiskt svaga områden

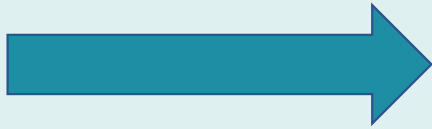
MUCF vill även nå fler:

- yrkesprogram
- friskolor

Vårt stöd för **särskolor**

- Materialet *Prata demokrati i gymnasiesärskolan*
- Riktat nyhetsbrev (inkl. hänvisar till andras material)
- Erfarenhetsträffar och demokratimentorer
- Rundringning och dialog med särskolor
- Särskolans rikskonferens!

MUCF:s demokratipaket

Samtliga går att ladda ner här:
mucf.se/demokratipaketet

SKOLVAL

RIKSDAGEN 2022

DEMOKRATI, MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER OCH BARNKONVENTIONEN GRUNDNIVÅ

Undervisningsexempel

Ämnen

- 1 Sverige är en demokrati**
Eleverna går på virtuellt studiebesök i riksdagen, tittar på filmer, arbetar med svåra ord och viktiga årtal för demokratin.
- 2 Begrepp**
Eleverna övar på ord och begrepp, undersöker dess betydelser och övar på hur de kan användas i olika sammanhang.
- 3 Sveriges grundlag**
Eleverna lär sig om grundlagarna och vad de innebär.
- 4 Vad är demokrati?**
Eleverna brainstormar kring, diskuterar och synliggör begreppet demokrati.
- 5 Para ihop politiska partier och symboler**
Eleverna får öva på att para ihop partiernas namn och symboler/ledare.
- 6 Fördelning av makten – beslutsnivåer**
Eleverna undersöker en fråga i kommunen och lär sig mer om på vilken nivå olika beslut tas.
- 7 Vad är EU?**
Eleverna undersöker EU:s länder, symboler och hur EU fungerar.
- 8 Mänskliga rättigheter och barnkonventionen**
Eleverna undersöker de mänskliga rättigheterna och barnkonventionen. De får också en insikt i att barn har olika förutsättningar i olika länder.

- = Samhällskunskap
- = Svenska, svenska som andraspråk, andra språkämnen
- = Estetisk verksamhet
- = Naturkunskap

Bildstöd för undervisningen

Det finns ett antal webbplatser som erbjuder bildstöd för undervisningen, det går även bra använda sökfunktioner på internet med sökorden "Bildstöd för skolan" för att få fram flera bra bildstödmaterial. På webbplatsen *"Barnkonventionen i Uppsala län"* finns kostnadsfria material och metoder för att lära ut om barnkonventionen. Materialet går att skriva ut, använda online eller beställa. I bilagorna finns länkar till filmer och lärarhandledningar, hänvisningar till läst material om Skolval, demokrati och EU.

- Du kan skapa egna bildstöd på [Västra Götalandsregionens webbplats](#).
- ÅKSktiv samarbetskonst finns på olika språk och består av en basordskarta och 14 situationskort.
- Specialpedagogiska skolmyndigheten, SPSM, informerar om kostnadsfria och bildstöd som inte är kostnadsfria på sin webbplats.

Kostnadsfria bildstöd

Bildstöd.se har bilder för fri nedladdning där det finns färdiga bilder för olika situationer, det går också bra att lägga in egna bilder. Pappanet är det finaste förhållande för utvecklingsstörning, och deras webbplats verkar för en tillgänglig och jämlik kommunikation. På Pappanets webbplats finns ett bildverktyg med många bilder för fri nedladdning. Du kan också använda foton som du tar själv i din egen miljö.

Bildstöd som inte är kostnadsfria

- Widgit innehåller över 13 000 symboler för alla åldrar.
- Symbolbrukets webbplats
- Picta online webbplats
- Blissonline webbplats
- Ritade tecken SPSM webbplats

Tips!

Privatekonomi och konsumenträttigheter

Konsumentverket har tagit fram materialet "Helt rätt" som består av fem korta filmsnitt om privatekonomi och konsumenträttigheter.

10. Jag jobbar!

Ämnen: Samhällskunskap, svenska, svenska som andraspråk och andra språkämnen

Introduktion

I detta undervisningsexempel ska eleverna få möta sex yrkesarbetande personer med funktionsnedsättning. Filmerna ingår i serien "Jag jobbar" från UR Play. Där finns också en lärarhandledning. I filmerna visas exempel på arbetsuppgifter som de utför. Deltagarna berättar hur de fick sitt arbete och vad arbetet betyder för dem. I programmen möter vi också deltagarnas handledare, som berättar vad deltagarna bidrar med på arbetsplatsen och vilket stöd de får. Samarbeta gärna med skolans studie- och yrkesvägledare!

Vilka erfarenheter har eleverna av arbetslivet?

Samtala med dina elever om deras erfarenheter av arbetslivet, till exempel från prao i grundskolan eller arbetsplatsförlagt lärande (APL) i gymnasieskolan. Vilka arbetsplatser har de varit på och vilka arbetsuppgifter fick de utföra? Vad tyckte de var roligt med att vara på en arbetsplats? Vad var svårt? Vilken var skillnaden mot att vara i skolan?

Film

Dela in klassen i sex olika grupper. Varje grupp ska titta på en varsin film, vilken film det blir kan lottas mellan grupperna.

"Viktor" (6 min)

Viktor har alltid gillat att träna. En dag frågade han om att få praktisera på gymmet där han brukade träna och efter några månader fick han sin anställning. I dag är han lokalvårdare och instruktör på samma gym. Viktors stora intresse för träning ledde till ett jobb där han trivs.

"Frida" (6 min)

Frida förändras varje morgon så fort hon kommer in i stallen. Jobbet som häst- och stallskötare betyder allt för henne. Och kärleken till hästarna kommer hon alltid att ha. Frida visade vad hon kunde under sin praktik och fick ett jobb. Nu har Frida som mål att ta körkort inom fem år.

SKOLVAL
RIKSDAGEN 2022

Demokratimentorer

- Stöd till lärare och annan skolpersonal
- Stöd till elever som är med och arrangerar skolval.
- Bygger erfarenhetsträffarna tillsammans med oss
- Ger oss värdefull input

Möt våra demokratimentorer

Demokratimentorerna representerar olika skolformer och program (högstadium, gymnasium, teoretiska, tekniska, sarskolor, elever och skolpersonal). Här kan du träffa våra demokratimentorer som berättar om deltagandet i våra erfarenhetsträffar.

Charlotta Granath, stiftelsen Viktor Rydberg gymnasium Sundbyberg, Södertörns högskola. Förstelärare, lärarutbildare, gymnasium och lärarutbildningen

- Engagemanget för demokratiutfrågor och möjligheten att vara Demokratimentor handlar i grund och botten om att få vara med och bidra till ett samhälle där unga ges förutsättningar och får möjlighet att delta på lika villkor. Skolan är den plats där vi når samliga unga och därför är det viktigt att dels arbeta om demokrati, det vill säga att vi talar om vad demokrati och mänskliga rättigheter är, men också att vi arbetar genom demokrati, att elever lär genom demokratiska arbetsformer som exempelvis samtal och att de kritiskt får granska olika alternativ för att kunna agera som en demokratisk samhällsmedborgare. Skolvalet när samliga av dessa tre delar, om, genom och för. Min förhoppning är att skolor och lärare som genomför skolvalet får stöttning och resurser för att genomföra hela arbetet, såväl före, under som efter. Att få möjlighet att bidra i detta arbete, som Demokratimentor, är något som jag ser fram emot.

Gunilla Ståhlfors, gymnasieskolornas nationella yrkesprogram, Kungsbacka

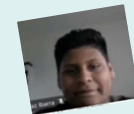
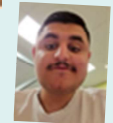
- Min motivation och mitt engagemang som demokratimentor för Sveriges lärare, är att öka ungas förståelse för och delaktighet i vår demokrati, framför allt i yrkesprogrammen och gymnasieskolornas nationella yrkesprogram som visat sig ha ett lågt valdeltagande.

- Mitt viktigaste argument att delta på kommande erfarenhetsträffar, är en vilja att skapa inspiration och sprida MUCF's demokratipaket för att nå ut och stärka alla yrkeslärare i att systematiskt arbeta aktivt med skolans demokratipådrag.

Cornelis Sundlöv, LBS - Kreativa Gymnasiet, Göteborg

- Endast 14% av världens befolkning lever idag i en fullt ut fri liberal demokrati. Det är en omfattande tillbakagång från när de flesta länder var demokratier, och en majoritet av befolkningen bodde i dem. En sådan utveckling behöver givetvis uppmärksammas i skolan för att kunna motverka och förebygga en demokratisk tillbakagång. Ett skolval är en bra möjlighet att lyfta skolans demokratipådrag, att

Digitala erfarenhetsträffar

20 maj kl. 11.30-12.30: **Om skolval på särskola**
tillsammans med UR

23 maj kl. 15.30-16.30: **Om skolval på yrkesprogram**

30 maj kl. 15.30-16.30: **Om skolval i praktiken**
tillsammans med Myndigheten för
tillgänglighet (*för både
skolpersonal och elever*)

31 maj kl. 15.30-16.30: **Om trygga samtal**
tillsammans med Statens medieråd

2 juni kl. 16.00-17.00: **Öppet hus**
(*för både skolpersonal och elever*)

Save the date!

Erfarenhetsträffarna fortsätter i höst.

För lärare och annan skolpersonal:

16 augusti

18 augusti

22 augusti (*fokus: Särskola*)

22 augusti (*fokus: Yrkesgymnasium*)

23 augusti

13 september

19 september (*fokus: Särskola*)

20 september

För elever:

23 augusti

13 september

När och hur genomförs skolvalet?

- **Anmälan** öppen till 10 augusti för alla högstadium och gymnasium. Önskas startpaket behöver man anmäla sig senast 31 maj.
- Startpaket skickas ut under våren
- Valpaket skickas ut under sommaren
- Den **röstande delen av skolvalet** kan genomföras 17 augusti – 7 september
- Rapportera in resultat senast 7 september
- **Digital valvaka** den 12 september, på skoltid

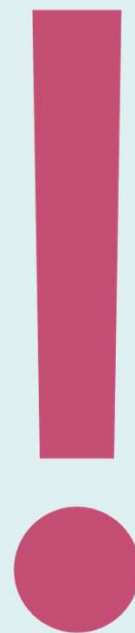
SKOLVAL
RIKSDAGEN 2022

skolval.mucf.se

skolval@mucf.se

mucf
Myndigheten för ungdoms-
och civilsamhällsfrågor

**Fler tips
från MUCF**
för er som
arbetar på
särskolor

Vi tar fram och
förmedlar **kunskap**
om unga och det
civila samhällets
villkor och
utveckling.

Ny webbutbildning om

Hedersrelaterat våld och förtryck

För dig som möter och samtalar
med unga som utsätts för eller
riskerar att utsättas för
hedersrelaterat våld och förtryck.

Tre perspektiv: **intellektuella
funktionsnedsättningar**, hbtq
och utsatthet för rasism.

Lanseras 20 maj

➡ utbildning.mucf.se

UNGDOMS-
ENKÄTEN
LUPP

mucf

Beslut om unga ska bygga på kunskap om unga

Vi erbjuder alla kommuner och regioner att kostnadsfritt genomföra ungdomsenkäten LUPP, under stöd och vägledning av MUCF.

- Tre åldersgrupper: *13-16, 16-19 och 19-25 år*
- Fem språk: *svenska, arabiska, dari, engelska och somaliska*
- Åtta områden: *fritid, skola, familj, hälsa, trygghet, samhälle & demokrati, arbete och framtiden*

Vi har tagit fram en **enkät för anpassad skolgång**, som vi vill testa och granska. Vill du hjälpa oss? Hör av dig till lupp@mucf.se.

mucf

Myndigheten för ungdoms-
och civilsamhällesfrågor

Besök vår webbplats

» mucf.se

Prenumerera på våra nyhetsbrev

» mucf.se/nyhetsbrev

Följ oss i sociala medier

» facebook.com/ungciv

» instagram.com/ungciv

» twitter.com/ungciv